Lietas Nr. 19730049823
KA04-0203-25/8
ECLI:LV:RAT:2025:0116.19730049823.4.S

Rīgas apgabaltiesa

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2025.gada 16.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Ieva Kulagina, tiesnese Aija Reitupe un tiesnese Daina Treija,

piedaloties prokurorei Ilonai Rudovskai un aizstāvei Sandrai Vētrai,

atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā iztiesāja krimināllietu /Persona A/, personas kods /Personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanusaistībā ar Austrumzemgales prokuratūras prokurores Svetlanas Rulles apelācijas protestu parRīgas pilsētas tiesas 2024.gada 8.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 8.februāra spriedumu /Persona A/ atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 168.[1]panta.

[2] Pirmās instances tiesas spriedumā norādīts, ka /Persona A/ celta apsūdzība par to, ka viņš ļaunprātīgi nepildīja nolēmumu par aizsardzību pret vardarbību, par ko paredzēta atbildība Krimināllikuma 168.[1]pantā.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Austrumzemgales prokuratūras prokurore Svetlana Rulle. Prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesa pārkāpa Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 512.panta pirmās daļas un 574.panta 2.punkta nosacījumus. Prokurore lūdz atcelt Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 8.februāra spriedumu, taisīt notiesājošu spriedumu, atzīt /Persona A/ par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā, un noteikt viņam sodu.

Apelācijas protests pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Tiesa nepamatoti /Persona A/ darbībās nekonstatēja ļaunprātīgu rīcību, norādot, ka pārkāpums bija viens, tam bija gadījuma raksturs. Apstāklim, ka tas bija viens pārkāpums, nav izšķirošas juridiskas nozīmes, jo Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu veido arī viens nodarījums.

Tiesa nepamatoti atzina, ka /Persona A/ komunicēja ar /Persona B/, lai sasveicinātos ar dēlu. No lietas materiāliem pievienotā audioieraksta izriet, ka apsūdzētā sasveicināšanās ar dēlu notika pirmajās sarunas minūtēs, pēc tam gandrīz pusstundu notika komunikācija starp /Persona A/ un /Persona B/ par dažādiem tematiem. Sarunā netika risināti kādi neatliekami jautājumi, kas būtu vērtējami kā akūta nepieciešamība vai attaisnotu tiesas nolēmuma nepildīšanu. Sarunas laikā apsūdzētā dēls sāka raudāt, taču tas apsūdzēto neatturēja no komunikācijas turpināšanas ar /Persona B/. /Persona A/, sasveicinoties ar dēlu, izlēma pārkāpt lēmumu par aizsardzību pret

vardarbību un turpināja komunicēt ar cietušo. Prokurore norāda, ka apsūdzētais apzinājās, ka ar savām darbībām pārkāpj viņam uzlikto aizliegumu komunicēt ar /Persona B/, par to viņam sarunas laikā atgādināja arī viņa sieva /Persona C/.

[3.2] Tiesa nepamatoti secināja, ka nejauša satikšanās nav pamats atzinumam, ka /Persona A/ bija iepriekšējs nodoms ļaunprātīgi pārkāpt tiesas noteikto aizliegumu. Pat, ja apsūdzētajam nebija iepriekšējs nodoms pārkāpt tiesas noteikto aizliegumu, tad brīdī, kad viņš ieraudzīja /Persona B/ vadīto automašīnu un apstājās, lai sasveicinātos ar dēlu, viņam bija iespēja uzreiz pēc tam braukt projām un neturpināt komunikāciju. Taču /Persona A/ izvēlējās turpināt sarunu, kas ilga ne mazāk kā 30 minūtes, tādējādi šāda rīcība atzīstama par ļaunprātīgu.

[3.3] Tiesa kļūdaini secināja, ka no audioieraksta izriet, ka apsūdzētais /Persona A/ komunicēja ar /Persona B/ par saskarsmes kārtību un bērna dzīvesvietas apstākļiem.

Audioierakstā (*31.lapa*) dzirdams, ka kopumā 31 minūti un 35 sekundes ilgajā sarunā starp /Persona B/, /Persona E/, /Persona A/ un /Persona C/ netiek risināti kādi neatliekami jautājumi. Ierakstā vairākkārt dzirdami /Persona A/ apvainojumi, kurus viņš izsaka /Persona B/ un viņas mātei /Persona E/, tostarp par /Persona B/ ģimenes modeļa izpratni, prāta spējām, bērna pamešanu novārtā, kā arī izsaka aizvainojošus vārdus. Saruna notika bērna klātbūtnē, bērns sarunas 14.minūtē sāka raudāt, jo apsūdzētais vairākkārtīgi apvainoja un pazemoja gan bērna māti /Persona B/, gan izteica apvainojumus bērna vecmammai /Persona E/.

Šādu sarunu nevar vērtēt kā komunikāciju par saskarsmes kārtību un bērna dzīvesvietas apstākļiem. Tā ir atzīstama par ļaunprātīgu tiesas nolēmuma nepildīšanu bez objektīvas nepieciešamības. Turklāt sarunas laikā lieciniece /Persona C/ vairākkārt /Persona A/ atgādināja, ka viņš nedrīkst sarunāties ar /Persona B/, taču viņš to ignorēja.

[3.4] Prokurore norāda, ka /Persona B/ ir tiesības būs pasargātai no jebkāda veida vardarbības. Lietā nepastāv saprātīgas šaubas par to, ka apsūdzētais /Persona A/ zināja par ierobežojumiem, kas viņam noteikti ar Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmumu, kā arī viņam bija zināmas lēmuma nepildīšanas sekas. Ar savu rīcību /Persona A/ apzināti, tīši pārkāpa ar šo tiesas lēmumu noteikto pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli – aizliegumu satikties ar /Persona B/, uzturēt ar viņu vizuālu saskari un jebkādā veidā sazināties ar /Persona B/.

[4] Apelācijas instances tiesas sēdē prokurore Ilona Rudovska uzturēja apelācijas protestu atbilstoši tajā izklāstītajai motivācijai, lūdza atcelt Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 8.februāra spriedumu un taisīt notiesājošu spriedumu. Prokurore lūdza /Persona A/ atzīt par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 168.^{1}pantā, un sodīt ar sabiedrisko darbu uz simtu četrdesmit stundām.

[5] Apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāve Sandra Vētra apelācijas instances tiesas sēdē lūdza prokurores protestu atzīt par nepamatotu un atstāt negrozītu Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 8.februāra spriedumu.

Motīvu daļa

[6] Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija, pārbaudot krimināllietā esošos pierādījumus, izvērtējot apelācijas protestā norādītos argumentus, tiesas sēdē noklausoties apsūdzētā paskaidrojumus, prokurores un aizstāves viedokli, atzīst, ka prokurores apelācijas protests ir apmierināms. Pirmās instances tiesas spriedums par /Persona A/ atzīšanu par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā un attaisnošanu atceļams un lietā taisāms jauns notiesājošs spriedums.

[7] Kriminālprocesa likuma 565.panta trešās daļas 2.punkts noteic, ka, pamatojoties uz prokurora protestu, apelācijas instances tiesa var atcelt attaisnojošu pirmās instances tiesas spriedumu un taisīt notiesājošu spriedumu.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa lietā esošos rakstveida pierādījumus nav izvērtējusi kopumā un savstarpējā sakarībā ar liecinieku liecībām, nav objektīvi izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, kas ir novedis pie nepareiza krimināltiesisko attiecību noregulējuma.

[8] Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka /Persona A/ vainīgums viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā, ir pierādīts ar lietā iegūtajiem pierādījumiem, kas satur ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, vērtējot tos kopumā un savstarpējā sakarībā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka /Persona A/ ļaunprātīgi nepildīja nolēmumu par aizsardzību pret vardarbību.

Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos: ar Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmumu lietā numur /lietas numurs/ /Persona A/ noteikti pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi, tostarp, aizliegts satikties ar /Persona B/ un uzturēt ar viņu fizisku vai vizuālu saskari, jebkurā veidā sazināties ar /Persona B/. Ar minēto tiesas lēmumu /Persona A/ iepazīstināts 2022.gada 13.aprīlī, ko viņš apliecinājis ar savu parakstu.

/Persona A/, būdams iepazīstināts ar Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmumu lietā numur /lietas numurs/, neskatoties uz tiesas noteiktajiem aizliegumiem, zinot par kriminālatbildību to nepildīšanas gadījumā, 2022.gada /notikuma datums un laiks/, atrodoties /notikuma vieta/ krustojumā, apstādināja savu vadīto transportlīdzekli*/Transportlīdzeklis C/*blakus /Persona B/, kura brauca viņam pretī, vadītajam transportlīdzeklim*/Transportlīdzeklis B/*. Atverot automašīnas logu, /Persona A/ ar /Persona B/ uzsāka sarunu, kura turpinājās ne mazāk kā 30 minūtes. Tādējādi /Persona A/, satiekoties un sazinoties ar /Persona B/, kā arī uzturot ar viņu vizuālu saskari, ļaunprātīgi nepildīja nolēmumu par aizsardzību pret vardarbību.

Ar savām darbībām /Persona A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā (*likuma redakcijā līdz 2023.gada 14.jūlijam*).

Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata, ka ar lietā iegūtajiem un pārbaudītajiem pierādījumiem pilnībā apstiprinās /Persona A/ vaina viņam celtajā apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā, izdarīšanu.

[9] Lietā noskaidrots, ka apsūdzētajam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas vietā un laikā bija pieci cilvēki – apsūdzētais /Persona A/ un viņa topošā sieva /Persona C/ (uzvārds pirms laulībām – /pirmslaulību uzvārds/), cietusī /Persona B/, viņas māte /Persona E/, apsūdzētā un cietušās nepilngadīgais dēls /Persona D/ (/bērna vecums/).

[9.1] Pirmstiesas kriminālprocesā /Persona A/ norādīja, ka savu vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā, atzīst, esot pakļāvies /Persona B/ provokatīvajām darbībām, to patiesi nožēlo. Apsūdzētā statusā savu vainu atzina daļēji.

Liecināja, ka 2022.gada aprīļa vidū iepazinās ar tiesas lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ar kuru viņam tika liegta saskarsme ar bērnu /Persona D/ un viņa māti /Persona B/.

2022.gada /notikuma datums un laiks/ kopā ar /Persona C/ brauca savā automašīnā /vieta/. /ielu nosaukumi/ krustojumā viņam ceļu ar savu automašīnu aizšķērsoja /Persona B/. /Persona B/ vadītajā automašīnā atradās viņas māte /Persona E/ un dēls /Persona D/. Pēc abu automašīnu apstāšanās /Persona B/ uzsāka sarunu. /Persona A/ piekritis sarunai, jo domājis, ka tiks izrunāti nosacījumi, lai viņš varētu tikties ar dēlu. Saruna bija bezjēdzīga, to ierakstīja /Persona C/, sarunā ik pa laikam iejaucās /Persona B/ māte. Sarunas laikā /Persona A/ centies nomierināt dēlu, jo dēls sabijās no mātes skaļā balss toņa un sāka raudāt. Vairākkārt norādījis, lai /Persona B/ kaut ko dara, jo /Persona D/ raud, teica, lai /Persona B/ brauc projām. Viņš pats balsi neesot pacēlis. Saruna beidzās ar to, ka /Persona B/ aizbrauca un deva iespēju /Persona A/ turpināt ceļu.

Tieši /Persona B/ vēlējās ar viņu runāt un visai situācijai bija provokatīvs raksturs. /Persona B/ vēlējusies viņu izprovocēt uz kādām agresīvām darbībām, kas viņai varētu kalpot kā iemesls tālāku pretdarbību veikšanai (*83., 84.-85., 104.-105.lapa*).

Pirmās instances tiesā apsūdzētais /Persona A/ savu vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā neatzina. Liecināja, ka nebija sarunas iniciators, nevajāja /Persona B/. Vēlējies noskaidrot jautājumus par bērna attīstību un veselības stāvokli, jo bija saņēmis zvanu no ģimenes ārstes, ka bērns gada laikā daudz slimojis, agrāk tā neesot bijis. Pēc sarunas sākuma nebrauca uzreiz projām, jo negribēja atstāt sliktu iespaidu uz bērnu.

Apelācijas instances tiesā apsūdzētais norādīja, ka viņam nebija iespējas neiesaistīties sarunā, jo /Persona B/ nobloķēja ceļu viņa vadītajai automašīnai. Turklāt dēls jau bija ieraudzījis tēvu, tāpēc necentās aizbraukt, jo šādu rīcību uzskatīja par nepieņemamu. Pirmā savas automašīnas logu atvēra /Persona B/ un tikai pēc tam apsūdzētais. Viņa mērķis bijis sasveicināties ar bērnu, jo viņi ilgu laiku nebija redzējušies. Piedalījās sarunā, jo tā bija domāta kā saruna par bērnu.

[9.2] No cietušās /Persona B/ pirmstiesas kriminālprocesā (*2.-3., 107.lapa*) un pirmās instances tiesā sniegtajām liecībām redzams, ka saskaņā ar tiesas lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību /Persona A/ bija piemēroti ierobežojumi saskarsmei ar viņu un viņu kopējo bērnu /Persona D/.

2022.gada /notikuma datums un laiks/ brauca ar automašīnu /ielu nosaukumi/. Automašīnā atradās viņas māte /Persona E/ un dēls /Persona D/. Dēls atpazina tēva /Persona A/ automašīnu, tāpēc viņa piebremzēja un apstājās, lai dēls varētu sasveicināties ar tēvu. /Persona A/ vadītā automašīna apstājās, tajā bija arī /Persona C/. Abas automašīnas atradās viena otrai blakus tādā veidā, ka to vadītāju puses logi bija viens otram pretī. Gan /Persona B/, gan /Persona A/ katrs attaisīja savas automašīnas logu, viņa attaisīja arī dēla /Persona D/ logu. Cietusī nevēlējās, lai /Persona A/ ar viņu komunicē, gribēja tikai, lai viņš sasveicinās ar dēlu. /Persona A/ sarunas laikā sāka izteikt pārmetumus par to, ka cietusī neaudzina bērnu, agresīvā formā bērna klātbūtnē atgādināja pagātnes notikumus. Sarunas laikā dēls sāka raudāt. /Persona B/ aiztaisīja automašīnas logu un aizbrauca. Uzskata, ka /Persona A/ ar savām darbībām pārkāpa tiesas lēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību nosacījumus.

[9.3] No liecinieces /Persona E/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām liecībām izriet, ka 2022.gada /notikuma datums un laiks/ kopā ar mazdēlu /Persona D/ brauca meitas /Persona B/ vadītajā automašīnā. Netālu no mājām ieraudzīja automašīnu*/Transportlīdzeklis A/*. /Persona D/ iesaucās, ka tajā automašīnā atrodas viņa tētis, un /Persona B/, lai /Persona D/ nebūtu pārdzīvojumi, apstājās. Mazdēla /Persona D/ tēvam /Persona A/ bija aizliegums tuvoties /Persona B/. /Persona A/, redzot, ka /Persona B/ apstādināja automašīnu, nebrauca projām, bet uzsāka sarunu ar /Persona D/ un tad to turpināja ar /Persona B/. /Persona A/ runas veids bija aizskarošs, agresīvs un skaļš. Viņš izteica pārmetumus /Persona B/, ka viņa nerūpējas par dēlu, nelasa grāmatas, melo, pieminēja pagātnes konfliktus. Saruna turpinājās apmēram 20 minūtes. Sarunas laikā mazdēls sabijās, satraucās un sāka raudāt. /Persona B/ pārtrauca sarunu un turpināja ceļu uz mājām. Iela, uz kuras bija apstājušās abas automašīnas, bija šaura, taču uz tās varēja viena otrai pabraukt garām divas automašīnas. Lieciniece ar savu mobilo telefonu nofilmēja daļu no sarunas (*91.-93., 106.lapa*).

[9.4] No liecinieces /Persona C/ pirmstiesas kriminālprocesā (*89.lapa*) un pirmās instances tiesā sniegtajām liecībām izriet, ka /notikuma datums un laiks/ brauca vīra /Persona A/ vadītajā automašīnā /notikuma vieta/. Krustojumā viņiem ceļu aizšķērsoja /Persona B/ vadītā automašīna. /Persona B/ un /Persona A/ katrs atvēra savas automašīnas vadītāja puses logu un starp viņiem notika saruna. Lieciniece ierakstīja sarunu savā mobilajā telefonā. Saruna bija saspringta. /Persona B/ runāja uzbrūkošā, paaugstinātā tonī. /Persona A/ pārmeta /Persona B/ par dzīvesvietu, ka viņa nerūpējas par bērnu, runāja mierīgi. Sarunas laikā /Persona A/ centās nomierināt dēlu /Persona D/, jo viņš sāka raudāt, un vairākas reizes lūdza /Persona B/, lai viņa brauc prom.

[9.5] No Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmuma redzams, ka ir apmierināts /Persona B/ pieteikums pret /Persona A/ par pagaidu aizsardzību pret vardarbību. /Persona A/ noteikti vairāki aizliegumi, tostarp aizliegts satikties ar /Persona B/, uzturēt ar viņu fizisku vai vizuālu saskari un jebkurā veidā sazināties ar /Persona B/. Ar šo lēmumu /Persona A/ iepazīstināts 2022.gada 13.aprīlī, par to ir parakstījies, un brīdināts par krimināLatbildību aizliegumu pārkāpuma gadījumā (*113.-116., 120.-123.lapa*).

No Informācijas centra izdrukas redzams, ka 2022.gada 8.aprīlī Valsts policijas /nodaļas nosaukums/ nodaļā uzskaitē iekļauts /Persona A/ saistībā ar tiesas nolēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību (*41.lapa*).

No Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 19.jūlija lēmuma redzams, ka daļēji grozīts Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmums par /Persona A/ piemērotajiem pagaidu aizsardzības līdzekļiem pret vardarbību. Pagaidu aizsardzības līdzekļi pret vardarbību, kas saistīti ar /Persona B/, nav grozīti vai atcelti (*9.-21.lapa*).

[9.6] No 2023.gada 11.maija Valsts policijas /nodaļas nosaukums/ nodaļas inspektores ziņojuma par audio ieraksta apskati izriet, ka /Persona A/ sieva iesniedza notikuma audioierakstu, tā ilgums ir 31 minūte un 35 sekundes. Ziņojumam pievienots CD disks ar audioierakstu.

/Persona A/ un /Persona B/ saruna notiek par saskarsmes kārtību ar dēlu /Persona D/. /Persona A/ norāda, ka nevēlas, lai bērns paliek pa nakti vietā, kur nav tradicionālu pāru attiecību, nevēlas, lai bērns redzētu to, kas notiek guļamistabā. Uz /Persona B/ jautājumu, ko /Persona A/ vēlas panākt, te braukājot, viņš atbild, ka vēlas pārliecināties, kur tieši dzīvo bērns, proti, vai bērns nedzīvo /vietas nosaukums/. Sarunas laikā dzirdams, ka bērns raud. /Persona A/ jautā, vai var samīļot bērnu, kā arī norāda, ka vēlas tikties ar bērnu un, kamēr to nedabūs, neliksies mierā. /Persona A/ aicina /Persona B/ braukt projām, taču viņa norāda, ka /Persona A/ viņu izseko, draud, nolaidis automašīnas riepām gaisu. /Persona A/ paskaidro, ka riepām gaisu nolaidis, lai /Persona B/ nevarētu braukt uz /vietas nosaukums/. /Persona B/ norāda, ka bērns nevēlas iet pie tēva, lūdz izbeigt viņas izsekošanu un nerrošanu. /Persona A/ sieva saka, ka jābrauc projām, ka tiks izsaukta policija. Tālāk /Persona A/ turpina skaidrot, ka vēlas būt tuvāk bērnam. /Persona B/ satraukta saka, ka /Persona A/ vēlas skaidrot bērnam, ka bērns nevēlas būt ar māti, ka /Persona B/ bērnam veltījusi maz laika. /Persona B/ paskaidro, ka devusi laiku bērnam tikties ar tēvu. /Persona A/ atceras, ka /Persona B/ nav kurinājusi māju, bērns bijis izsalcis. Pēc tam /Persona A/ atsveicinās, taču saruna turpinās. Paaugstinātā balsī, satraukti /Persona B/ saka, ka ir veicinājusi bērna saskarsmi ar tēvu un nav teikusi bērnam, ka tēvs ir slikts. /Persona A/ runā par ģimenes modeli. /Persona B/ atbalsta bērna komunikāciju ar tēvu. Saruna turpinās par /gadu skaits/ kopdzīvi. Tad dzirdama automašīnas dzinēja skaņa, /Persona B/ atvadās un audioieraksts beidzas (*30., 31.lapa*).

No lietai pievienotā CD-R diska ar videoierakstu, kuru iesniedza cietusī /Persona B/, redzams, ka šo ierakstu ar savu mobilo telefonu filmējusi lieciniece /Persona E/, ieraksta ilgums ir 1 minūte 17 sekundes. Tajā dzirdama apsūdzētā /Persona A/ un cietušās /Persona B/ analoģiska saruna par /gadu skaits/ kopdzīvi, sarunā iesaistās lieciniece /Persona E/. Tad cietusī ieslēdz automašīnas dzinēju, atvadās un audioieraksts beidzas (*108.lapa*).

[9.7] Izvērtējot lietā esošo pierādījumu un noskaidroto apstākļu kopumu, Krimināllietu tiesas kolēģija secina, ka ar tiem pilnībā apstiprinās /Persona A/ vaina viņam celtajā apsūdzībā.

Lietā konstatēts apsūdzētajam inkriminētā nozieguma objekts – cietušās /Persona B/ neaizskaramības intereses un tiesības būt pasargātai no jebkāda veida vardarbības no apsūdzētā /Persona A/ puses.

Lietā noskaidrots, ka apsūdzētais zināja par Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmumu, ar kuru viņam bija noteikts aizliegums satikties, jebkurā veidā sazināties ar /Persona B/, uzturēt ar viņu fizisku vai vizuālu saskari. /Persona A/ apzinājās norādītā tiesas nolēmuma tiesiskās sekas, jo 2022.gada 13.aprīlī iepazinās ar tiesas lēmumu, par to parakstījās, un bija brīdināts par krimināltatbildības iestāšanos aizliegumu pārkāpuma gadījumā.

Noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā, sastāvs ir formāls. Apsūdzētā /Persona A/ noziedzīgais nodarījums bija pabeigts ar brīdi, kad viņš pieļāva Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību ļaunprātīgu nepildīšanu 2022.gada /notikuma datums un laiks/.

Apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi – Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmuma par aizsardzību pret vardarbību ļaunprātīga nepildīšana – apstiprina visu kriminālprocesā pierādīto apstākļu kopums. Ar ziņām par faktiem cietušās /Persona B/ liecībās un viņas iesniegtajā videoierakstā fiksēto informāciju, ar liecinieces /Persona E/ liecībām, ar liecinieces /Persona C/ liecībām un viņas iesniegtajā audioierakstā fiksēto informāciju pierādīts, ka /Persona A/ 2022.gada /notikuma datums un laiks/ atradās /notikuma vieta/ krustojumā, kur apstādināja savu automašīnu blakus /Persona B/ vadītajai automašīnai un sarunājās ar cietušo.

Apsūdzētā /Persona A/ izdarītā nozieguma subjektīvo pusi raksturo tas, ka viņš apzinājās savu darbību ļaunprātību un šīs darbības veica tīši, ar tiešu nodomu. Lietā nav iegūti pierādījumi, ka apsūdzētais /Persona A/ nesaprata, ko dara, vai neapzinājās savas darbības noziedzīgumu. Apsūdzētais ir noziedzīgā nodarījuma subjekts, sasniedzis vecumu, no kura iestājas krimināltatbildība, ir pieskaitāms un spējīgs apzināties savas darbības un tās vadīt.

[9.8] Izvērtējot apsūdzētajam inkriminētā nozieguma kvalificējošās pazīmes – ļaunprātība – esību, Krimināllietu tiesas kolēģija konstatē sekojošo.

Šī Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīme saistīta gan ar noziedzīgā nodarījuma objektīvo, gan subjektīvo pusi, to raksturo personas tīšas, apzinātas darbības, kas vērstas uz aizliegumu, kas personai uzlikti ar tiesas nolēmumu, tīšu, neattaisnojamu pārkāpšanu.

Apsūdzētais /Persona A/ nenoliedza, ka apsūdzībā norādītajā laikā un vietā apstādināja savu automašīnu blakus /Persona B/ vadītajai automašīnai un abi sarunājās, lai gan viņš zināja, ka attiecībā pret viņu ir pieņemts lēmums par /Persona B/ pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Aizstāvība norādīja, ka tikšanās bija viena, tā bija nejauša satikšanās. Tāpēc nav pamata atzīt, ka /Persona A/ iepriekš bija nodoms ļaunprātīgi pārkāpt tiesas noteikto aizliegumu.

Apsūdzētais savu prettiesisko rīcību attaisnoja ar dažādiem apstākļiem, tostarp norādīja, ka esot pakļāvies /Persona B/ provokatīvajām darbībām; /Persona B/ gribējusi viņu izprovocēt uz agresīvām darbībām; vēlējies noskaidrot jautājumus par bērna attīstību un veselības stāvokli; pēc sarunas sākuma nebrauca uzreiz projām, jo negribēja atstāt sliktu iespaidu uz bērnu; /Persona B/ nobloķēja ceļu viņa vadītajai automašīnai un dēls jau bija ieraudzījis tēvu, tāpēc necentās braukt projām, jo šādu rīcību uzskatīja par nepieņemamu; piedalījās sarunā, jo tā bija domāta kā saruna par bērnu.

Apelācijas instances tiesa pievienojas juridiskajā literatūrā paustajam viedoklim, ka ļaunprātības konstatēšanai nav nepieciešams, lai persona izdarītu vairākus pārkāpumus, jo arī viens pārkāpums, ņemot vērā tā izpausmi, var tikt atzīts par ļaunprātīgi izdarītu (*A.Judins, Nolēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību nepildīšana. Jurista Vārds, 20.10.2015., Nr.41 (893)*). Tādējādi nav nepieciešams konstatēt vairākus šāda veida pārkāpumus un nav nepieciešams šādu darbību sistemātiskums.

Tiesas kolēģijas ieskatā ir pamatots prokurores protestā norādītais arguments, ka, ja arī apsūdzētajam, ierodoties /vietas nosaukums/, kur ir cietušās /Persona B/ dzīvesvieta, kas /Persona A/ bija labi zināms, nebija iepriekšējs nodoms ļaunprātīgi pārkāpt tiesas noteikto aizliegumu, tad pēc tam, kad /Persona A/ satikās ar /Persona B/ un sasveicinājās ar dēlu, viņš varēja doties projām, varēja neturpināt sarunu. Taču /Persona A/ apzināti izvēlējās turpināt sarunu, tā ilga ne mazāk kā 30 minūtes un, ņemot vērā sarunas saturu, to nevar atzīt par sarunu, kurai bija objektīva nepieciešamība.

Izvērtējot apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma ārējo izpausmi un tā ilgumu, apelācijas instances tiesa secina, ka no cietušās /Persona B/ liecībām izriet, ka viņa nevēlējās, lai /Persona A/ ar viņu komunicē, gribēja tikai, lai viņš sasveicinās ar dēlu. /Persona A/ sarunas laikā sāka izteikt pārmetumus par to, ka cietusī neaudzina bērnu, agresīvā formā atgādināja pagātnes notikumus, sarunas laikā dēls sāka raudāt.

No liecinieces /Persona E/ liecībām redzams, ka /Persona A/ runas veids bija aizskarošs, agresīvs un skaļš. Viņš izteica pārmetumus /Persona B/, ka viņa nerūpējas par dēlu, nelasa grāmatas, melo, pieminēja pagātnes konfliktus.

Lieciniece /Persona C/ liecināja, ka saruna bija saspringta. /Persona A/ pārmeta /Persona B/ par viņas dzīvesvietu, ka viņa nerūpējas par bērnu.

No lietas materiālos esošajā audioierakstā fiksētās informācijas izriet, ka saruna starp apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ ilga vairāk kā 30 minūtes. Apsūdzētais /Persona A/ sarunas pirmajās minūtēs sasveicinājās ar dēlu un tālāk saruna notika tieši ar cietušo /Persona B/. Saruna pārsvarā bija par /Persona B/, nevis par bērna attīstību un viņa veselības stāvokli. Sarunā netika risināti kādi neatliekami, akūti jautājumi, kas saistīti ar bērnu /Persona D/.

Sarunas laikā /Persona A/ vairākkārt /Persona B/ izteica aizskarošus apvainojumus, tostarp jautāja, vai cietusī viņam stāstījusi, ka /teksts/ (*sarunas 2.minūte*), jautāja, vai viņai patīk būt /teksts/ (*3.minūte*), izteica vērtējumu par cietušās ģimenes modeļa uztveri, par notikušo izvarošanu (*9.minūte*), norādīja par pagātnes notikumiem, ka skrējis pakaļ /Persona B/ ar nazi (*10.minūte*), ka cietusī ir /teksts/ (*11., 13.minūte*), apsūdzētais

apstiprināja, ka izseko cietušo (*13., 17.minūte*) un ir sabojājis viņas automašīnas riepas (*17.minūte*), ka viņa ieskatā māte rāda bērnam nepareizu ģimenes modeli, ka nav rūpējusies par bērnu un lietojusi alkoholu (*26.minūte*).

No lietas materiālos esošajā videoierakstā fiksētās informācijas redzams, ka apsūdzētais /Persona A/ norādīja savu vērtējumu par /gadu skaits/ kopdzīvi ar cietušo, izteica apvainojumus cietušās mātei – lieciniecei /Persona E/.

Par /Persona A/ rīcības mērķtiecīgumu liecina tas, ka viņš skaidri apzinājās, ka viņa rīcība ir nepieļaujama un aizliegta ar Rīgas rajona tiesas 2022.gada 8.aprīļa lēmumu par aizsardzību pret vardarbību, tomēr par spīti tam apsūdzētais izdarīja tiesas nolēmuma pārkāpumu. No šādas rīcības apsūdzēto neatturēja nedz tas, ka sarunas laikā sāka raudāt apsūdzētā un cietušās /bērna vecums/ vecais bērns /Persona D/, nedz tas, ka apsūdzētā sieva – lieciniece /Persona C/ – vairākkārt sarunas laikā apsūdzētajam norādīja, ka saruna ir jābeidz, ka ir jābrauc projām, ka viņš nedrīkst tuvoties un sarunāties ar cietušo /Persona B/.

Apsūdzētā /Persona A/ norādītos iemeslus, kāpēc viņš pieļāva, uzsāka un turpināja sarunu ar cietušo /Persona B/, tostarp arī norādīja uz cietušās pašas vainojamību apsūdzētajam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, tiesas kolēģija uzskata par meliem, kas izklāstīti ar mērķi attaisnot savu rīcību un izvairīties no krimināltatbildības un soda par izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Ievērojot minēto, Krimināllietu tiesas kolēģija secina, ka /Persona A/ ar tiesas lēmumu bija noteikts aizliegums jebkādā veidā sazināties, satikties un uzturēt ar /Persona B/ vizuālu saskari, šā aizlieguma mērķis bija aizsargāt cietušo no apsūdzētās personas vardarbības. Tāpēc nav nozīmes, kādi bija apsūdzētā subjektīvie saziņas attaisnojuma iemesli, jo saziņa bija aizliegta vispār. Faktiski šāda satura saziņa pēc būtības izskatāmajā gadījumā vērtējama kā emocionāla vardarbība un atzīstama par tīšu, apzinātu un ļaunprātīgu rīcību.

[9.9] Kriminālprocesa likuma 19.panta trešajā daļā noteikts, ka visas saprātīgās šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 124.panta piektajā daļā noteiktajam pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esība vai neesība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības.

Rīgas apgabaltiesai nav nekādu saprātīgu šaubu par apsūdzētā /Persona A/ vainu Krimināllikuma 168.^{1}pantā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas būtu vērtējamas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 19.panta trešajā daļā noteikto.

/Persona A/ vainīgums viņam inkriminētā nozieguma izdarīšanā ir pilnībā pierādīts ar lietā iegūtiem, likumā noteiktajā kārtībā nostiprinātiem un pārbaudītiem pierādījumiem, kas, izvērtējot tos kopumā un savstarpējā sakarībā, satur ticamas, attiecināmas, pieļaujamas un pietiekamas ziņas par lietā pierādāmajiem apstākļiem. Apsūdzētā darbībās ir konstatētas visas viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes un viņa darbības ir kvalificētas pareizi.

Ievērojot minēto, /Persona A/ atzīstams par vainīgu Krimināllikuma 168.^{1}pantā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodāms par šā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

[10] Nosakot apsūdzētajam /Persona A/ sodu, Rīgas apgabaltiesa ņem vērā Krimināllikuma 46.pantā paredzētos soda noteikšanas vispārīgos principus un Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, izvērtē apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu un apsūdzētā personību, viņa atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta otro daļu /Persona A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 168.^{1}panta (*likuma redakcijā līdz 2023.gada 14.jūlijam*) klasificējams kā tīšs kriminālpārkāpums, tas vērsts pret ģimeni, apdraud cietušās personas neaizskaramības intereses un tiesības būt pasargātai no jebkāda veida, tostarp emocionālās vardarbības no /Persona A/ puses.

Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka /Persona A/ ir ieguvis /izglītība/ izglītību, /ģimenes stāvoklis/, /apgādājamās personas/, /nodarbošanās/, agrāk nesodīts, nav spēkā esošu administratīvu pārkāpumu (*55.-58., 60.-62.lapa*).

No /datums/ /Nosaukums A/ izziņas izriet, ka no 2022.gada 23.aprīļa līdz 2022.gada 30.septembrim /Persona A/ apguva sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai (*79.lapa*).

Apelācijas instances tiesa apsūdzētā /Persona A/ atbildību mīkstinošus vai pastiprinošus apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 47. un 48.pantu nekonstatē.

Krimināllikuma 168.[1]panta sankcija (*likuma redakcijā līdz 2023.gada 14.jūlijam*) paredzēja sodu īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā vai probācijas uzraudzību, vai sabiedrisko darbu, vai naudas sodu.

Ievērojot /Persona A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, ziņas par apsūdzētā personību – apsūdzētais ir /nodarbošanās/, /apgādājamās personas/, /Persona A/ uz nozieguma izdarīšanas brīdi nebija sodīts un arī pēc izskatāmā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas citus noziedzīgus nodarījumus nav izdarījis, apsūdzētā atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi nav konstatēti, Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētais sodāms ar sabiedrisko darbu, nosakot to vidējā apmērā – uz simtu četrdesmit stundām.

Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata, ka, nosakot apsūdzētajam /Persona A/ tieši šādu soda veidu un mēru, ir ievērots soda individualizācijas princips, tas ir taisnīgs, adekvāts un noskaidrotajiem lietas apstākļiem atbilstošs sods.

Tiesas kolēģija apsūdzētajam izskaidro, ka saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmās daļas nosacījumiem viņam desmit darbdienu laikā pēc tiesas sprieduma stāšanās spēkā ir pienākums pieteikties sabiedriskā darba izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

atcelt Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 8.februāra spriedumu.

/Persona A/ atzīt par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā (*likuma redakcijā līdz 2023.gada 14.jūlijam*), un sodīt ar sabiedrisko darbu uz simtu četrdesmit stundām.

/Persona A/ desmit darbdienu laikā no sprieduma stāšanās spēkā ir pienākums pieteikties piespiedu darba izpildes institūcijā – Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit darbdienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2025.gada 10.jūnijā.

Tiesnese Ieva Kulagina

Tiesnese Aija Reitupe

Tiesnese Daina Treija